

bejdsløshedsunderstøttelse affattet saaledes, at idømt Frihedsstraf *kan* faa Indflydelse paa Adgangen dertil. Derimod eksisterer der ikke Bestemmelser, der begrænser straffede Personers Adgang til at drive Næring.

N o r g e.

Den norske Straffelov af 1902 kender ikke Begrebet den vanærende Handling. I Kommissionsudkastets Motiver siges det, at Udkastet opgiver saavel Udtrykket „Æresoprejsning“ som „de borgerlige Ærerettigheder“, idet disse Udtryk anses forkastelige af de samme Grunde, som i sin Tid har ført til Afskaffelse af Æresstraffen. Loven kender derimod Fortabelse af visse Rettigheder, nemlig:

- 1) Tab af offentlige Tjenester, som den skyldige er Indehaver af,
- 2) Tab for 10 Aar af de statsborgerlige Rettigheder, d. v. s. Stemmeret og Adgang til at opnaa offentlige Tjenester,
- 3) Tab for 10 Aar af Retten til at gøre Tjeneste i Krigsmagten,
- 4) Tab for en bestemt Tid af indtil 5 Aar eller for bestandig af visse Stillinger, bl. a. som Læge, Dyr læge, Apoteker, Jordemoder, Præst, Lærer,
- 5) Tab for en bestemt Tid af indtil 5 Aar eller for bestandig af Retten til at drive visse Næringsveje, som særlig skal nævnes i Dommen.

Rettighederne fortages aldrig under eet. I visse Tilfælde er Fortabelsen fakultativ, i andre Tilfælde obligatorisk. Naar Fortabelsen er fakultativ, lægges der Vægt paa, om Vedkommende har vist sig uskikket eller uværdig til Udøvelsen af den paagældende Rettighed. Er der Tale om Fortabelse af de under Punkt 4) nævnte Stillinger (som Læge o. s. v.), kræves der enten, at Tiltalte har gjort sig uværdig til den for Stillingen fornødne Tillid, eller at han har krænket Pligter, som paahvilede ham i Kraft af Stillingen, og der foreligger Fare for Gentagelse.

Loven om Handelsnæring af 1907 med Tillæg af 1913 og Loven om Haandværksnæring af 1913 bryder dog med Straffelovens Individualiseringsprincip, idet disse Love udelukker dem, der ved Straffedom er frakendt de statsborgerlige Rettigheder (Punkt 2), fra at opnaa Handels- eller Haandværksbrev.

Af Straffelovens Bestemmelser om Rettighedsfrakendelse er det kun Reglerne om Tab af statsborgerlige Rettigheder, som — alene eller i Forbindelse med Reglerne om Tab af Værneretten — finder nævneværdig praktisk Anvendelse. De statsborgerlige Rettigheder frakendes som Regel kun, naar Forbrydelsen er af „uhæderlig“ Beskaffenhed, og endda som oftest først i Gentagelsestilfælde, saaledes som Regel ved 2. Gang begaaet Tyveri. I Aarene 1929 og 1930 frakendtes de statsborgerlige Rettigheder henholdsvis 643 og 631 Personer. Det er vistnok den almindelige Mening blandt norske Strafferetsjurister, at det er uheldigt, at Loven — foruden at give en fakultativ Regel om Rettighedstab — ogsaa fastsætter automatisk Rettighedstab i Forbindelse med Straf af en vis Størrelse.

S v e r i g e.

Den Udvikling, som har fundet Sted i Sverige, er efter Udvalgets Formening af ganske særlig Interesse for danske Forhold, idet man der gradvis har afviklet en Ordning, der principielt var af lignende Indhold som den nuværende Ordning her i Landet.

Straffeloven af 1864, der afskaffede Æresstraffen, indførte i Stedet en særlig Straffølge, Tab af „medborgerligt förtroende“, der medførte Tab af offentlige Tjenester og Hverv, Tab af politisk og kommunal Valgret og Valgbarhed, Adgangen til at opnaa offentlige Hverv, til at drive Næring i et vist større Omfang og overhovedet Tab af Beføjelser, til